

je učenje nepravilnih glagolov na pamet potrebno), bi tudi dejanske argumente šele morali skonstruirati in ti bi bili odvisni od konkretne retorične situacije (pred kom, kje, kdaj in zakaj bi govorili). Kadar govor oz. besedilo sestavljamo ali analiziramo, pa je uporaba sedmih vprašanj koristna, ker z njihovo pomočjo lahko:

- razjasnimo stališče glede točke spora oz. bistva govora;
- okvirno premislimo tudi o predpostavkah in vrednotah poslušalcev, ki jim je govor/besedilo namenjeno;
- ugotovimo, kaj in koliko moramo še raziskati;
- osvetlimo za konkretno situacijo potencialno pomembne argumente.

Veščina spraševanja oz. zastavljanja vprašanj, ki jo sugerirata pravkar predstavljeni antični orodji, je konstitutivni element pedagoškega diskurza. Kot didaktična strategija pomembno sooblikuje pedagoški proces, saj vpliva zlasti na njegovo dinamiko (tj. aktivira njegove udeležence) in kvaliteto (npr. uspešnost izvedbe pouka in doseganja splošnih ter operativnih učnih ciljev znotraj pouka).³⁴ Gledano nekoliko splošneje pa zastavljanje vprašanj lahko opredelimo tudi kot eno od temeljnih strategij t. i. kritičnega mišljenja, ki v sodobnem izobraževanju velja za eno najbolj uporabljenih (in pomensko tudi izpraznjenih) sintagem, hkrati pa je kot posebej zaželeno sredstvo in/ali cilj izobraževanja sestavni del domala vseh pomembnejših uradnih dokumentov (nacionalnih in mednarodnih), ki so kakor koli povezani z vzgojo in izobraževanjem (tj. učnih načrtov, strategij poučevanja, kompetenčnih okvirov, strokovnih priporočil, smernic, izhodišč za učenje in poučevanje ipd.). Če kritično mišljenje, ki sicer vsebuje številne in zelo raznolike teoretske opredelitve,³⁵ na tem mestu razumemo v smislu posebnih (miselnih) strategij, ki omogočajo analizo, konstrukcijo in evalvacijo v postopku oblikovanja ter interpretiranja govorjenih in zapisanih besedil, bi med temeljne veščine kritičnega mišljenja prav lahko uvrstili tudi pravkar predstavljena retorična orodja (tj. določanje sporne točke in mreža vprašanj), s pomočjo katerih je mogoče uspešno določiti predmet razprave oz. spornost nekega problema. Kot smo že omenili, gre za temeljna pomagala, ki izhajajo iz specifičnega (sodnega) konteksta, a jih je zlasti za pridobivanje

34 Več o psihološko-pedagoški in didaktični vlogi vprašanj v Marentič Požarnik idr., 1980; Marentič Požarnik in Plut Pregelj, 2009: 107–27; Rupnik Vec in Kompare, 2006: 93–127.

35 Prikaz različnih teoretskih pojmovanj kritičnega mišljenja je predstavljen v Rupnik Vec, 2010.